

L'escultura gallega actual

per R.C.D.

Les tendències escultòriques actuals tenen, en el panorama de la plàstica gallega, una forta presència la qual, unida a la gran tradició estatutària d'aquesta nacionalitat, manté Galícia posicionada en un lloc capdavanter de l'escultura universal.

A l'edició d'enguany de la Fira Internacional de Mostres de Barcelona i al pavelló de la Conselleria de Indústria, Energia i Comerç de la Xunta de Galicia, situat al Palau de la Metalúrgia, hi han exposat les seves obres més representatives els escultors gallegos contemporanis més eminents; el sabadellenc d'origen galleg **Josep Sobrado i Balboa** (v. Quadern n.ºs. 28, 30, 32, 40 i 41), que obre el catàleg, **Antúnez Pousa**, **Castiñeiras**, **Eiraveila**, **Escudero**, **Ferreiro Badia**, **Suso Fernández**, **Picallo** i **Xuxo**, la qual nòmina té, malgrat la seva varietat, un denominador comú: el de la honestat, la decència artística.

L'endemà de la inauguració oficial, en la que hi foren presents juntament amb **Sobrado**, van visitar Sabadell tres d'aquests autors. La jornada compartida amb ells ens proporcionà una de les experiències més enriquidores de la nostra vida, que ens és grat de comunicar a l'amable lector en forma de breu esbós de cada personalitat.

José Castiñeiras: Entre d'altres guardons està en possessió del Primer Premi Nacional d'Escultura de la Corunya i té obres a varis museus i institucions públiques. És l'autor del monument a **Luis Seoane**, la Corunya; del monument a l'Emigrant, a la vall del Dubra; de l'escultura a la carretera Vigo-La Ramallosa i del monument a **Wenceslao Fernández Flores**. Té 44 anys.

Manuel Ferreiro: Ha fet pintura, gravat, disseny industrial per a porcel·lanes del Bidasoa i Loewe, vitralls autoportants en metacrilat i actualment alterna l'escultura amb col·laboracions literàries en revistes i periòdics. És un artista multidisciplinari i un excel·lent intèrpret del volum, el ritme, la dinàmica i l'equilibri estètic. Seguidor de **Boccioni**, supera el rigor intel·lectual del mestre en el sentit de donar a l'escultura un cert estat angèlic, una sucosa ingenuïtat que, àdhuc en emprar el llenguatge **minimal**, ens recorda la tradició galaica nascuda en el romànic i estesa fins el barroc popular. Guardonat en diversos certamens nacionals, els seus treballs més importants són el monument al poeta **Villaespeza**, el monument a **Simón Bolívar**, la Corunya, el mural escultòric de l'Estàdium de **Riazor** i el monument a **Gerardo Bermúdez de Castro**, al Pazo de **Mariñán**. 41 anys.

Xuxo (Jesús) Vázquez Pardo: Ha fet dibuix gràfic i disseny de ceràmica. Ha estat, durant tres anys, professor de modelat a l'escola d'arts i d'oficis de Vigo. Es va formar a Madrid, on va integrar-se en els moviments d'avantguarda, en el Cercle de Belles Arts madrileny i on va treballar, durant quatre anys, en tallers d'escultura. El 1983, la Fàbrica Nacional de moneda i timbre el seleccionà per a representar Espanya a la Mostra Internacional de Medallística de Florència. Té obres escultòriques a l'Estàdium **Balaídos** i a la carretera Vigo-La Ramallosa. Actualment col·labora amb l'arquitecte **José Bar Boo** en la integració de l'escultura i l'arquitectura, essent la seva preocupació la difusió del volum escultòric en l'entorn urbà i rural. Té 37 anys.

Llenguatge Els plurals conflictius

per Agustí Palau i Codonyers

La perfecció no és d'aquest món; ni tampoc existeix a casa nostra. I la llengua natural d'aques país —que sens dubte és allò que més ens caracteritza— tampoc és perfecta. I hem de reconèixer que els qui la parlem l'hem estrafeta o l'hem malmesa; o, si més no, l'hem enlletjada a través del temps i de les generacions. Sobretot pel que fa als finals de moltes paraules.

Podria fer esment de les formes verbals amb terminació d'o (ploro, adoro, moro, canto, etc., etc.) que pronunciamos com ho fem nosaltres els catalans del Principat, amb una **u** clara i perceptible esdevenen poc elegants, no gens eufòniques, però no és d'això que vull ocupar-me.

Vull referir-me als plurals d'una bona rastellera de mots que veiem formarlos ben impròpiament. ¿Què me'n dieu dels **dillunsos**, els **dimartsos** i dels **llapissos**? Fora del **dissabte** tots els altres dies de la setmana fan el plural amb la mateixa paraula del singular. Semblantment passa amb el substantiu **llapis** que fa el plural d'identica manera.

Els més conflictius són, però, els noms acabats en **sc**, **st**, **xt**, tals com: **bosc**, **rusc**, **disc**, **frese**, **base**, **fosc**, **casc...**, **gest**, **post**, **rebot**, **injust**, **presupost**, **funest...** **text**, **pretext...** etc., etc., els plurals dels quals han d'escriure's, en bona ortografia, **boscs**, **rusc**, **discs**, **frescs**, **bases**, **fosc**, **casc**, **gests**, **posts**, **rebot**, **injust**, **presupost**, **funests...**, **texts**, **pretexts...**

Sembla que aquestes formes de plural són encara vives i ben normals en el valencià i que eren les úniques de la llengua clàssica i literària; però com sia que en algunes comarques, especialment en les del català oriental, a molts els costa de fer aquestes terminacions, ja de fa temps es varen treure de la màniga uns plurals dialectals ens **seos** (**boscos**, **dis-**

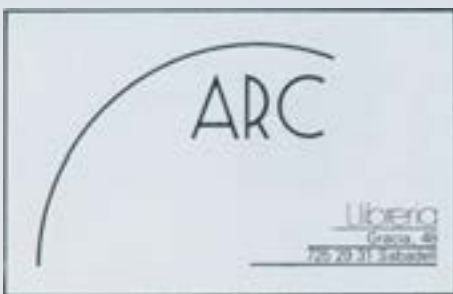
cos, **cascos...**) en **stos** (**testos**, **gestos**, **rebotos...**) en **xtos** (**textos**, **pretextos**) que hauriem de bandejar de la llengua literària escrita, consentint-los només, als qui se'ls faci difícil la pronúncia correcta, en la lectura o en el llenguatge col·loquial, però sense passar aquests plurals espuris a l'escriptura.

També la llengua clàssica feia els plurals dels mots acabats en **aig**, **eig**, **ig**, **oig**, **uig**, (**faig**, **bateig**, **solfeig**, **desig**, **safareig**, **enuig**, **goig**,...) afegint a aquestes terminacions una **s**, però cal advertir que les noves terminacions que es formaven eren pronunciades com **aits**, **eits**, **its**, **oits**, **uits** i així deiem (però no ho escrivien): **faïts**, **batèits**, **solfeïts**, **safareïts**, **gòits**... En canvi, ara, a quasi totes les terres de parla catalana sentim dir: **fatjos**, **batetjos**, **passetjos**, **safaretjos**, **gotjos**... I els qui volen parlar més ortodoxament pronuncien els plurals talment com ho fan amb els singulars.

Amb tot, a Catalunya, no són generals —almenys no ho eren fa un quart de segle— aquestes formes de plural fan mal sonants, i sentiem dir a molts catalans de comarques gironines **safareigs** (pronunciant **safareïts**) i **boigs** (= **bòits**)

I fins i tot també nosaltres, de petits, deiem aquí al Vallès els **raigs** (**ràits**) **d'una roda de carro** o **d'una bicicleta**. I d'això ens en recordem molt bé, i que àdhuc el singular també el fèiem acabat en **ait**, perquè massa sovint havíem d'anar a cal **biciclista** que ens posés **un rait nou a la roda**.

Sí, però, hem de fer els plurals en **os** en els mots acabats en **atx**, **etx**, **itx**, **utx** (**despatx**, **empatx**, **gavatx**, **escabetx**, **esquitx**, **capritx**, **pastitx**, **sandvitx**, **cartutx**, **falutx**...).

Escoda
ALTA SASTRERIA
DE LUXE
Plaça Sant Roc, 5
Telèfon 725 59 29 - SABADELL